

رابطه‌ی سبک‌های دلبستگی و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با خلاقیت در دانش‌آموزان دختر نوجوان مدارس شهر قزوین

کلثوم مرادی^{۱*}، محمدرضا جلالی^۲

(۱) کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات قزوین، گروه روانشناسی

(۲) استادیار دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)

*نویسنده مسوول: k.moradi@iran.ir

تاریخ دریافت مقاله ۹۴/۱۰/۲۷ تاریخ آغاز بررسی مقاله ۹۴/۱۱/۱۸ تاریخ پذیرش مقاله ۹۴/۱/۲۹

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه‌ی سبک‌های دلبستگی و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با خلاقیت دانش‌آموزان دختر نوجوان مدارس شهر قزوین است. نمونه‌ی آماری پژوهش ۱۵۴ نفر دانش‌آموز دختر نوجوان را شامل می‌شود. این دانش‌آموزان به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌ها از پرسش‌نامه‌های سبک دلبستگی بزرگسال هازن و شیور، طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه‌ی یانگ (فرم کوتاه) و خلاقیت عابدی استفاده شد. روش پژوهش، توصیفی از نوع همبستگی است. روش‌های آماری به‌کار رفته در این پژوهش جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها شامل همبستگی پیرسون، رگرسیون چند متغیری (به روش هم‌زمان) است. نتایج ضرایب همبستگی نشان می‌دهد؛ تنها میان خلاقیت و سبک دلبستگی دوسوگرا ارتباط منفی و معناداری وجود دارد. به نحوی که با کاهش نمره‌های دانش‌آموزان در سبک دلبستگی دوسوگرا، میزان خلاقیت آن‌ها افزایش می‌یابد و بالعکس. دو سبک دلبستگی ایمن و اجتنابی با خلاقیت ارتباط معناداری را نشان ندادند. همچنین نمره کل طرح‌واره‌ها با خلاقیت نیز ارتباط منفی و معنادار در سطح ۰/۰۵ دارد. نتایج رگرسیون چند متغیری (به روش هم‌زمان) نشان می‌دهد متغیر بریدگی و خودگردانی بیشترین سهم و اثر را در خلاقیت دارند. به عبارتی دیگر، این دو متغیر به طور معناداری در پیش‌بینی خلاقیت تأثیر دارند.

کلید واژگان: سبک‌های دلبستگی، طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه، خلاقیت

مقدمه

خلاقیت مفهومی مهم و در عین حال بسیار پیچیده است، زیرا استعدادی است الهی و مهم‌ترین وجه شبه‌انسان با خالق است. عبور از تنگناها، غلبه بر محیط پیرامون و حل مسائل زندگی تنها با خلاقیت میسر است (سیلویا، مهدوی‌نژاد، مهدوی‌نژاد، ۱۳۹۲). خلاقیت مجموعه‌ای از توانایی‌ها و خصیصه‌ها است که موجب تفکر خلاق می‌شود. گیلفورد برای تفکر خلاق، ویژگی‌هایی قائل است که عبارتند از: سیالی، اصالت، انعطاف‌پذیری، بسط (گیلفورد، ۱۹۵۰ به نقل از حسینی، ۱۳۷۸).

توسعه و پیشرفت بشر امروز مرهون تلاش اندیشمندان و قدرت خلاقه‌ی ذهن و اندیشه‌ی بارور آنان است. کشوری می‌تواند، در زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، علمی، پیشرفت نماید و در جهان امروزی حرفی برای گفتن داشته باشد که بتواند انسان‌هایی خلاق تربیت نماید. در این پژوهش سعی بر آن بوده که به نقش برخی از عناصر کلیدی مانند سبک‌های دلبستگی و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه در بروز و ظهور خلاقیت پرداخته شود.

تورنس خلاقیت را فرایند حسّاس شدن به مسائل، نقایص، شکاف‌های دانش، عناصر مفقود، ناهماهنگی‌ها، تعیین مشکلات؛ جستجوی راه‌حل، حدس‌زدن‌ها، یا تدوین فرضیه‌ها و احتمالاً تغییر و بازآزمایی آن‌ها و سرانجام انتقال نتایج می‌داند (تورنس، ۱۹۹۸). هر جامعه‌ای که به بقا و پیشرفت خود می‌اندیشد باید بتواند افراد خلاق پرورش دهد، زیرا فرد خلاق به درستی از مهارت‌های تفکر و توانایی‌های هوشی خود آگاه می‌شود و آن‌ها را به کار می‌گیرد (تورنس، ۱۳۷۵).

خلاقیت یک ویژگی ثابت شخصیتی نیست که بی هیچ تغییر و تحولی در وجود انسان نهفته باشد، این ویژگی تحت تأثیر عوامل و یا موانعی تقویت و یا تضعیف و حتی نابود می‌شود. بعضی شرایط زمینه‌های ظهور و گسترش خلاقیت را فراهم می‌آورند، در حالی که بعضی موقعیت‌ها رشته‌های خلاقیت را در وجود آدمی خشک می‌کنند (حسینی، ۱۳۷۸). گیلورد (۱۹۹۸) ویژگی‌هایی مثل سلطه‌گری، منفی‌بافی، مقاومت، ترس، عیب‌جویی، انتقاد از دیگران، سازش‌کاری، تسلیم در برابر قدرت و کمروبی را از موانع بروز خلاقیت می‌داند (سیف، ۱۳۸۵). خود‌پنداره‌ی مثبت با خلاقیت رابطه‌ی مثبت و خود‌پنداره‌ی منفی با خلاقیت رابطه‌ی منفی دارد، زیرا خود‌پنداره‌ی منفی را مجموعه‌ای از طرح‌واره‌های ناکارآمد تشکیل می‌دهند. یانگ طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه را الگوها یا درون‌مایه‌های عمیق و فراگیری می‌داند، که از خاطرات و هیجان‌ها، شناخت‌واره‌ها و احساسات بدنی شکل گرفته‌اند، در دوران کودکی و نوجوانی به وجود آمده‌اند، در سیر زندگی تداوم دارند، درباره‌ی خود و رابطه با دیگران هستند و به شدت ناکارآمدند. به اعتقاد یانگ این طرح‌واره‌ها به دلیل ارضاء نشدن نیازهای هیجانی اساسی دوران کودکی پدید آمده‌اند، او به پنج نیاز اساسی انسان‌ها ۱-دلبستگی ایمن به دیگران ۲-خودگردانی، کفایت و هویت، ۳-آزادی در بیان نیازها و هیجان‌های سالم، ۴-خودانگیزختگی و تفریح، ۵-محدودیت‌های واقع‌بینانه و خویش‌داری اشاره می‌کند. یانگ این نیازها

را جهان‌شمول می‌داند و می‌گوید همه‌ی انسان‌ها، این نیازها را دارند، طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه شامل پنج حوزه هستند زیرا از پنج نیاز هیجانی اساسی ارضاء نشده نشأت می‌گیرند که عبارتند از: ۱-بریدگی و طرد ۲- خودگردانی و عملکردمختل ۳-محدودیت‌های مختل ۴-دیگرجهت‌مندی ۵-گوش به زنگی بیش از حد و بازداري (یانگ، ۱۳۸۶).

افرادی که طرح‌واره‌های شان در حوزه‌ی بریدگی و طرد قرار دارد نمی‌توانند دلبستگی‌های ایمن و رضایت‌بخشی با دیگران برقرارکنند و معتقدند نیازشان به ثبات، امنیت، محبت، عشق و تعلق خاطر برآورده نخواهد شد. خانواده‌های اصلی آن‌ها معمولاً بی‌ثبات، بدرفتار، سرد و بی‌عاطفه، طردکننده و منزوی هستند. این افراد اغلب بیشترین آسیب را می‌بینند، افرادی که طرح‌واره‌های شان در حوزه خودگردانی/ عملکرد مختل قرار دارد، از خود و محیط اطراف، انتظاراتی دارند که در توانایی آن‌ها برای تفکیک خود از نماد والدین و دست‌یابی به عملکرد مستقلانه مانع ایجاد می‌کند. والدین‌شان یا به شدت از آن‌ها حمایت کرده و یا به ندرت از آن‌ها مراقبت یا نگهداری نموده‌اند. این افراد نمی‌توانند هویت مستقلی به دست آورند و زندگی‌شان بدون دریافت کمک‌های بی‌شائبه‌ی دیگران اداره نمی‌شود. مثلاً افرادی که طرح‌واره شکست دارند معتقدند بدون شک در دست‌یابی به حد معمول پیشرفت شکست خواهند خورد و در مقایسه با هم سن و سال‌های شان، بسیار نابسندانه‌اند.

همین ترس از شکست باعث می‌شود که این افراد، به رفتارهای ابتکاری نپردازند و خود را افرادی بی‌کفایت، ناموفق و شکست‌خورده بدانند، این افراد اغلب خودخواه، لوس، بی‌مسئولیت و خود شیفته به نظر می‌رسند، افرادی که طرح‌واره‌های شان در حوزه‌ی دیگر جهت‌مندی قرار دارد، به جای رسیدگی به نیازهای خود به دنبال ارضای نیازهای دیگران هستند و در روابط اجتماعی تمایل دارند بر پاسخ‌های دیگران بیشتر از نیازهای خود تأکید کنند، کنترل خود را به دست دیگران

بشارت، شریفی، ایروانی، ۱۳۸۰). از این پایگاه امن که متضمن اعتماد کودک به دیگران (نگاره‌ی دلبستگی) و خود است، رفتار اکتشافی تقویت می‌شود و عملکرد اجتماعی گسترش می‌یابد. وقتی مادر بی تفاوت، یا طرد کننده باشد، مشخصه‌های دلبستگی بر محور فقدان اعتماد به خود و دیگران شکل می‌گیرد. کنش به هنجار اکتشاف‌گری که از مشخصه‌های افراد دارای سبک دلبستگی ایمن است انعطاف‌پذیری و جسارت لازم را برای آزمون‌گری و تجربه‌آموزی در اختیار فرد ایمن قرار می‌دهد. انسان خلاق امید وار است، خود را قبول دارد و از انگاره‌های انفعالی حذر می‌کند و علاقه‌مند و با نشاط در جهت هدف‌هایش گام برمی‌دارد (واحدیان، ۱۳۹۰).

افراد دارای سبک دلبستگی نایمن (اجتنابی و دوسوگرا) در مقایسه با افراد ایمن از قدرت اکتشاف‌گری و جوارجویی کمتری برخوردارند (کوبک، ۱۹۸۸، به نقل از واحدیان، ۱۳۹۰). تاکنون مطالعه‌های گسترده‌ای در زمینه‌ی متغیرهای مرتبط و مؤثر با خلاقیت انجام گرفته است. در میان مجموعه‌ای از عوامل شناختی، متغیرهای محیطی، متغیرهای شخصیتی و جنسیت، عواملی وجود دارند که به نظر می‌رسد از اهمیت بسیاری برخوردار هستند، که مطالعه‌ی کمتر روی آن‌ها صورت گرفته است. طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه یکی از این متغیرها است که ارتباط آن با سبک‌های دلبستگی، افسردگی، مشکلات عاطفی و غیره بررسی شده است. اما در ارتباط با خلاقیت یا اصلاً بررسی نشده و یا کمتر. پژوهش‌ها نشان می‌دهند هر دو متغیر یعنی طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و خلاقیت می‌توانند متأثر از سبک‌های دلبستگی باشند. مثلاً نتایج پژوهش (زافیروپولو، الکسیا، ۲۰۱۴) نشان داد فراوانی طرح‌واره‌های ناکارآمد تحت تأثیر ابعاد دلبستگی قرار دارد. شواهد به دست آمده نشان می‌دهند که الگوهای شناختی که در دوران کودکی شکل می‌گیرد، با اشکال مختلف دلبستگی والدین مرتبط است و به نوبه‌ی خود تفکر و رفتار را در کودکی و بزرگسالی تحت تأثیر قرار می‌دهد. حمایت افراطی پدر، مرتبط با طرح‌واره‌های ناسازگار

می‌سپارند و در برابر آن‌ها تسلیم می‌شوند زیرا احساس می‌کنند، مجبورند این کار را انجام دهند (یانگ، ۱۳۸۶). بنابراین حوزه‌ی طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه می‌تواند هم مانع خلاقیت شوند و هم حتی خلاقیت را در ریشه خشک نمایند. در عین حال محیط اولیه‌ی تحول کودک، زمینه‌ی ایجاد طرح‌واره‌های خاصی را فراهم می‌آورد که از مهم‌ترین آن‌ها سبک دلبستگی فرد است.

چنین بیان شده بازنمایی‌های دلبستگی می‌توانند به عنوان طرح‌واره‌های شناختی برای روابط مفهوم‌سازی شوند که در پاسخ به تجربیات با مراقبان در دوران کودکی شکل گرفته‌اند (ویردن و همکاران، ۲۰۰۸، به نقل از رفیعی، حاتمی، فروغی، ۱۳۹۰).

دلبستگی را تمایل کودک به برقراری نوعی رابطه نزدیک با افرادی معین و احساس امنیت بیشتر در حضور این افراد می‌داند (اتکینسون و همکاران، ۱۳۸۴). نیاز به دلبستگی یک نیاز نخستین است که از هیچ نیاز دیگری مشتق نشده و نیازی اساسی برای تحول شخصیت است، بالبی امنیت را که به وسیله‌ی دلبستگی ایجاد می‌شود مهمترین ویژگی روابط در سراسر زندگی، رابطه‌ی اولیه را به عنوان الگویی برای روابط آینده می‌دانست (بالبی، ۱۹۷۳، به نقل از واحدیان، ۱۳۹۰). بر همین اساس اینثورت و همکاران موفق به ابداع موقعیتی آزمایشی برای تشخیص انواع روابط کودک و مراقب او گشتند و سه سبک دلبستگی ایمن، اجتنابی و دوسوگرا را از یکدیگر تفکیک کردند (کارداتزک، ۲۰۰۹).

در ادامه‌ی این روند، هازن و شیور موفق به ردیابی این سبک در روابط بزرگسالان شدند (واحدیان، ۱۳۹۰). افراد با سبک دلبستگی ایمن گرایش دارند تا تجربه‌های روابط شان را بیشتر به صورت مثبت توصیف کنند و به ادامه‌ی روابط شان بیشتر از شرکت‌کنندگان مضطرب دوسوگرا تمایل دارند (کارداتزک، ۲۰۰۹).

حساسیت، پاسخ‌گویی و حضور فعال مادر و دسترسی منظم نوزاد به وی، خطوط اصلی دلبستگی ایمن را در کودک ترسیم می‌کنند (بالبی، ۱۹۸۰، ۱۹۷۳، ۱۹۶۹، به نقل از

اولیه است و اعمال کنترل بیش از حد یک اثر منفی بر جامعه پذیری کودک می‌گذارد و او از تماس نزدیک با دیگران اجتناب می‌کند و قادر به بیان احساسات و نظرات خود نخواهد بود.

نتایج پژوهش (گلزار، صبری، خوشبخت، ۱۳۹۳) روی ۲۰۶ دانشجوی سال اول مقطع کارشناسی دانشگاه شیراز انجام شد. نشان داد که سبک‌های دلبستگی ناایمن دوسوگرا و اجتنابی به طور منفی و معنادار سازگاری اجتماعی را پیش بینی می‌کنند. علاوه بر این هوش هیجانی در رابطه بین سبک‌های دلبستگی ناایمن و سازگاری اجتماعی دارای نقش واسطه‌ای بود. نتایج پژوهش (کورمیر، جوردا، لاروس، والبرگ، کالاهان، ۲۰۱۱) روی ۱۶۲ نفر انجام شد که در آن به بررسی رابطه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و افسردگی پرداخته شده بود. نشان داد بین نمرات ۱۵ طرح‌واره و نمرات مقیاس افسردگی همبستگی مثبت وجود دارد. و این ارتباط می‌تواند یک آسیب‌پذیری شناختی به ویژه در روابط بین فردی و مهارت‌های شخصی ایجاد کند. نتایج پژوهش (ویلیامز، ۲۰۱۰) که در آن به بررسی نظریه دلبستگی، و طبقه‌بندی سبک‌های مختلف با در نظر گرفتن عوامل خانوادگی و همچنین ارتباط سلامت روان با سبک دلبستگی افراد پرداخته شده بود. نشان داد که بین هرج و مرج خانواده و سبک دلبستگی در سه گروه (دوسوگرا، اجتنابی، ایمن) تفاوتی وجود نداشت. ولی بین سبک دلبستگی و سلامت روان که اضطراب و افسردگی مورد بررسی قرار گرفت، ارتباط معناداری وجود داشت. گروه ایمن نمرات افسردگی و اضطراب پایین قابل توجهی را نشان دادند در حالی که گروه مضطرب نمرات افسردگی و اضطراب بالای قابل توجهی را نشان دادند.

نتایج پژوهش (وودوارد، پاتن، اولسن، جونز، ۲۰۱۳) که به بررسی همزمان سبک دلبستگی و حمایت اجتماعی در اختلال استرس پس از سانحه در زنانی که مورد خشونت خانوادگی قرار گرفته بودند. نشان داد خود گزارش دهی ارتباط معناداری با اضطراب دلبستگی دارد. اضطراب دلبستگی با PTSD ارتباط دارد. حمایت اجتماعی پایین،

اضطراب دلبستگی بالا، با خودگزارش دهی بالاتر مرتبط بودند. نتایج پژوهش (گیلک، ۱۳۹۲) که روی معلولان جسمی دختر ۱۵ سال به بالا انجام شد. نشان داد که اثر غیر مستقیم تاب‌آوری و خودپنداشت با میانجی‌گری خلاقیت در بعد سیالی و ابتکار معنادار و اثر تاب‌آوری بر خودکارآمدی از طریق خلاقیت در بعد انعطاف‌پذیری معنادار نیست. همچنین اثر خودپنداشت بر خودکارآمدی به واسطه‌ی خلاقیت در بعد انعطاف‌پذیری معنادار و اثر تاب‌آوری و خودپنداشت بر خودکارآمدی به واسطه‌ی خلاقیت در بعد بسط معنادار به دست نیامد. پژوهش (نیو و لیو، ۲۰۰۹) نشان داد که آموزش صرف باعث خلاقیت نمی‌شود و آموزش صریح و روشن خلاقیت را تسهیل نمی‌کند ولی تا حدودی خلاقیت را تحت تأثیر قرار می‌دهد. پژوهش حاضر همسو با پژوهش‌های فوق به منظور پاسخ به این سؤال پژوهشی است که آیا بین سبک‌های دلبستگی و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با خلاقیت در دانش‌آموزان دختر نوجوان رابطه وجود دارد؟ فرضیه‌های پژوهش:

فرضیه‌ی اصلی

بین سبک‌های دلبستگی و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با خلاقیت دختران نوجوان رابطه وجود دارد.

فرضیه‌های فرعی

۱- بین سبک‌های دلبستگی با خلاقیت دختران نوجوان رابطه وجود دارد.

۲- بین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با خلاقیت دختران نوجوان رابطه وجود دارد.

۳- سبک‌های دلبستگی و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه می‌توانند میزان خلاقیت را در دختران نوجوان پیش‌بینی کنند.

طرح پژوهشی

در این پژوهش با توجه به ماهیت موضوع و هدف پژوهش از روش توصیفی - همبستگی استفاده شده است.

فرم کوتاه پرسش‌نامه طرح‌واره‌ی یانگ

اندازه‌گیری طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه از پرسش‌نامه‌ای که یانگ (۲۰۰۵) با ۷۵ سؤال، مقیاس پاسخ‌گویی درجه‌ای لیکرت (کاملاً نادرست = ۱ تا کاملاً درست = ۶) و ۱۵ خرده مقیاس شامل محرومیت هیجانی، رهاشدگی/بی‌ثباتی و بی‌اعتمادی/بدرفتاری انزوای اجتماعی/بیگانگی، نقص/شرم، شکست، وابستگی/بی‌کفایتی، آسیب‌پذیری به ضرر، گرفتاری/در دام افتادگی، اطاعت، از خودگذشتگی، بازداری هیجانی، معیارهای سرسختانه، استحقاق، خویشتن‌داری و خودانضباط ناکافی تهیه و آماده اجرا کرده استفاده شد. هر پنج سؤال این پرسش‌نامه مربوط به یک طرح‌واره و برای به دست آوردن نمره طرح‌واره‌ها، میانگین نمره در هر ۵ سؤال محاسبه می‌گردد. در هر کدام از طرح‌واره‌ها که فرد نمره بیشتری کسب کند، آن طرح‌واره به عنوان طرح‌واره ترجیحی وی در نظر گرفته می‌شود (پیوسته-گرو، ۱۳۹۰).

پرسش‌نامه‌ی سبک دلبستگی هازن و شیور

برای اندازه‌گیری سبک‌های دلبستگی از مقیاس دلبستگی بزرگسال استفاده شد. مقیاس بزرگسال که با استفاده از مواد آزمون دلبستگی هازن و شیور ساخته شده و در مورد دانشجویان دانشگاه تهران هنجاریابی شده است، یک آزمون ۱۵ سؤالی است و سه سبک دلبستگی ایمن، اجتنابی و دو سوگرا را در مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت (خیلی کم، کم، متوسط، زیاد، خیلی زیاد) می‌سنجد. سؤالات مربوط به سبک اجتنابی ۱-۲-۳-۴-۵: سبک ایمن ۶-۷-۸-۹-۱۰ و سبک دو سوگرا ۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵ است. کمترین و بیشترین نمره‌ی آزمودنی در خرده مقیاس‌های آزمون به ترتیب ۵ و ۲۵ خواهد بود. ضریب آلفای کرونباخ (پایایی) پرسش‌های خرده مقیاس‌های ایمن، اجتنابی و دو سوگرا در مورد یک نمونه دانشجویی (۱۴۸۰ نفر شامل ۸۶۰ دختر و ۶۲۰ پسر) برای کل آزمودنی‌ها به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۸۴، ۰/۸۵، (برای دانشجویان دختر ۰/۸۶، ۰/۸۳، ۰/۸۴ و برای دانشجویان پسر ۰/۸۴، ۰/۸۵ و ۰/۸۶) محاسبه شد که نشانه

جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری: جامعه‌ی آماری این پژوهش کلیه‌ی دانش‌آموزان دختر نوجوان شهر قزوین، در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ است که در مدرسه‌های این شهر مشغول به تحصیل هستند.

روش نمونه‌گیری

نمونه و روش نمونه‌گیری: نمونه‌گیری به صورت تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای انجام گرفت، ابتدا از بین دو ناحیه، یک ناحیه و از بین مدرسه‌های یک ناحیه، سه مدرسه و از هر مدرسه دو کلاس، انتخاب گردید. در نتیجه تعداد نمونه به ۶۱ نفر رسید، که از این تعداد، ۱۵۴ دانش‌آموز به پرسش‌نامه‌ها به طور کامل جواب داده بودند.

ابزار اندازه‌گیری داده‌ها: به منظور گردآوری داده‌ها و پاسخ به سؤالات پژوهشی، سه پرسش‌نامه مورد استفاده قرار داده شد.

پرسش‌نامه‌ی خلاقیت عابدی

این پرسش‌نامه در سال ۱۳۶۳ (ش) از سوی جمال عابدی در ایران ساخته شده و در سال ۱۹۸۶ (م) از سوی خود پژوهش‌گر در دانشگاه کالیفرنیا مورد تجدید نظر قرار گرفته است و شامل ۶۰ سؤال ۳ گزینه‌ای است؛ گزینه‌ها نشان دهنده‌ی میزان خلاقیت از کم به زیاد است. این آزمون بر پایه نظریه تورنس درباره خلاقیت ساخته شده است و خلاقیت را در چهار بعد سیالی، انعطاف‌پذیری، بسط و ابتکار می‌سنجد. از آنجا که ۳ گزینه‌ی هر سؤال به ترتیب نشان دهنده‌ی خلاقیت از کم به زیاد است، نحوه‌ی نمره‌گذاری به این صورت است که اگر آزمودنی، گزینه‌ی الف را انتخاب کند ۱ نمره، گزینه‌ی ب ۲ و گزینه‌ی ج ۳ نمره می‌گیرد. اعتبار پرسش‌نامه: ضریب اعتبار به دست آمده با استفاده از روش آلفای کرونباخ برای بخش‌های مختلف آزمون بین ۰/۶۱ تا ۰/۷۵ است و در بررسی انجام شده دیگری، این ضریب برای کل آزمون معادل ۰/۸۸ گزارش شده است (حسینی. ن.، ۱۳۸۷)

ی همسانی درونی خوب مقیاس دلبستگی بزرگسال است. مقیاس دلبستگی بزرگسال به سنجش ضرایب همبستگی بین نمره‌های ۱۵ نفر از متخصصان روان‌شناسی مورد بررسی قرار گرفت. ضرایب توافق کندال(روایی) برای سبک‌های دلبستگی ایمن، اجتنابی و دوسوگرا به ترتیب ۰/۸۰، ۰/۶۱ و ۰/۷۵ محاسبه شد(رفیعی و همکاران، ۱۳۹۰).

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها:

در روش تجزیه و تحلیل از شاخص‌های آمار توصیفی و آمار استنباطی استفاده شده است. درحوزه‌ی آمار توصیفی از میانگین و انحراف معیار و ضریب همبستگی پیرسون؛ و در حوزه‌ی آماراستنباطی از رگرسیون چند متغیّری(به روش همزمان) استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش در بخش توصیفی شاخص‌های توصیفی مربوط به سن دانش‌آموزان و متغیّرهای مورد بررسی در جدول‌های زیر ارائه شده است.

در ادامه نتایج به‌دست آمده از فرضیه‌های پژوهش بررسی می‌شود:

در فرضیه‌ی اول نتایج بر اساس جدول ۵ نشان می‌دهد، که تنها میان خلاقیت و سبک دلبستگی دوسوگرا ارتباط منفی و معناداری وجود دارد. به نحوی که با کاهش نمره‌های دانش‌آموزان در سبک دلبستگی دوسوگرا، میزان خلاقیت افزایش می‌یابد. در خصوص دو سبک دلبستگی ایمن و اجتنابی ارتباط معناداری مشاهده نشد.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی مربوط به سن

متغیّر	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	خطای استاندارد اندازه‌گیری	دامنه
سن	۱۵۴	۱۶,۱۶	۰,۶۴	۰,۰۵	۱۴-۱۷

جدول ۲. شاخص‌های توصیفی مربوط به طرح‌واره‌های ناسازگار اولیّه

متغیّر	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	خطای استاندارد اندازه‌گیری	دامنه
محرومیت هیجانی	۱۵۴	۱۰,۱۲	۴,۹۴	۰,۳۹	۵-۲۹
رهاشدگی	۱۵۴	۱۲,۷۷	۵,۷۱	۰,۴۶	۵-۳۰
بی‌اعتمادی	۱۵۴	۱۲,۴۰	۵,۱۳	۰,۴۱	۵-۲۸
انزوای اجتماعی	۱۵۴	۱۱,۱۹	۴,۰۴	۰,۳۲	۵-۲۵
نقص / شرم	۱۵۴	۷,۴۹	۳,۴۳	۰,۲۷	۴-۲۱
شکست	۱۵۴	۷,۷۵	۴,۰۴	۰,۳۲	۵-۲۸
وابستگی	۱۵۴	۸,۱۹	۳,۵۵	۰,۲۸	۳-۲۴
آسیب‌پذیری	۱۵۴	۸,۴۹	۴,۴۸	۰,۳۶	۵-۲۶
گرفتاری	۱۵۴	۱۱,۷۸	۵,۳۲	۰,۴۲	۵-۲۹
اطاعت	۱۵۴	۱۰,۰۴	۴,۹۷	۰,۴۰	۵-۲۸
از خودگذشتگی	۱۵۴	۱۵,۷۶	۵,۴۹	۰,۴۴	۵-۲۸
بازداری هیجانی	۱۵۴	۱۲,۸۹	۵,۴۳	۰,۴۳	۵-۳۰
معیارهای سرسختانه	۱۵۴	۲۰,۱۹	۵,۶۲	۰,۴۵	۶-۳۰
استحقاق	۱۵۴	۱۷,۱۷	۵,۱۴	۰,۴۱	۵-۳۰

خرده مقیاس‌ها

ادامه جدول ۲. شاخص‌های توصیفی مربوط به طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه

متغیر	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	خطای استاندارد اندازه‌گیری	دامنه
خوشتن‌داری	۱۵۴	۱۳٫۹۳	۴٫۵۵	۰٫۳۶	۵-۲۷
بریدگی	۱۵۴	۵۳٫۹۷	۱۶٫۷۷	۱٫۳۵	۲۶-۱۰۸
خودگردانی	۱۵۴	۳۶٫۲۲	۱۲٫۴۳	۱	۲۰-۸۶
مختل	۱۵۴	۳۱٫۱۰	۸٫۰۸	۰٫۶۵	۱۰-۵۵
دیگر جهت‌گیری	۱۵۴	۲۵٫۸۰	۸٫۳۳	۰٫۶۷	۱۱-۵۳
گوش به‌زنگی	۱۵۴	۳۳٫۰۸	۸٫۵۳	۰٫۶۸	۱۲-۵۵
نمره کل طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه	۱۵۴	۱۷۸٫۹۹	۴۰٫۴۸	۳٫۲۶	۲۳-۲۹۲

جدول ۳. شاخص‌های توصیفی مربوط به خلأقیّت و خرده مقیاس‌ها

متغیر	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	خطای استاندارد اندازه‌گیری	دامنه
ابتکار	۱۵۴	۳۵٫۰۷	۳٫۹۳	۰٫۳۱	۲۲-۴۶
سیالی	۱۵۴	۴۸٫۱۷	۵٫۶۳	۰٫۴۵	۳۴-۶۲
انعطاف‌پذیری	۱۵۴	۲۳٫۱۹	۳٫۴۴	۰٫۲۷	۱۷-۳۱
بسط	۱۵۴	۲۵٫۸۸	۳٫۳۲	۰٫۲۶	۱۶-۳۳
نمره کل خلأقیّت	۱۵۴	۱۳۲٫۳۴	۱۲٫۵۹	۱٫۰۱	۹۹-۱۶۲

جدول ۴: شاخص‌های توصیفی مربوط به سبک‌های دلبستگی

متغیر	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	خطای استاندارد اندازه‌گیری	دامنه
سبک دلبستگی ایمن	۱۵۴	۱۸٫۵۳	۲٫۹۲	۰٫۲۳	۱۱-۲۵
سبک دلبستگی اجتنابی	۱۵۴	۱۳٫۱۰	۲٫۴۳	۰٫۱۹	۸-۲۱
سبک دلبستگی دوسوگرا	۱۵۴	۱۳٫۳۵	۳٫۷۵	۰٫۳۰	۶-۲۴

جدول ۵: ضرایب همبستگی میان سبک‌های دلبستگی با خلأقیّت

متغیرهای پیش بین	تعداد	ضریب همبستگی	سطح معناداری
متغیر ملاک: خلأقیّت			
سبک دلبستگی ایمن	۱۵۴	-۰٫۰۴	۰٫۲۹
سبک دلبستگی اجتنابی	۱۵۴	-۰٫۱۱	۰٫۰۷
سبک دلبستگی دوسوگرا	۱۵۴	-۰٫۱۶	۰٫۰۵

جدول ۶. ضرایب همبستگی میان طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با خلأقیّت

متغیرهای پیش بین	تعداد	ضریب همبستگی	سطح معناداری
متغیر ملاک: خلأقیّت			
محرومیّت هیجانی	۱۵۴	-۰٫۲۸	۰٫۰۱
رهاشدگی	۱۵۴	-۰٫۲۶	۰٫۰۱
بی‌اعتمادی	۱۵۴	۰٫۰۳	۰٫۶۶
انزوای اجتماعی	۱۵۴	-۰٫۱۵	۰٫۰۵
نقص / شرم	۱۵۴	-۰٫۲۷	۰٫۰۱
شکست	۱۵۴	-۰٫۲۷	۰٫۰۱
وابستگی	۱۵۴	-۰٫۳۱	۰٫۰۱

ادامه جدول ۶. ضرایب همبستگی میان طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با خلاقیت

متغیر ملاک: خلاقیت			تعداد	ضریب همبستگی	سطح معناداری	متغیرهای پیش‌بین
۰,۱۸	-۰,۱۰	۱۵۴				آسیب‌پذیری
۰,۱۳	۰,۱۲	۱۵۴				گرفتاری
۰,۰۱	-۰,۲۴	۱۵۴				اطاعت
۰,۲۴	۰,۰۹	۱۵۴				از خودگذشتگی
۰,۰۸	-۰,۱۳	۱۵۴				بازداری هیجانی
۰,۰۹	۰,۱۳	۱۵۴				معیارهای سرسختانه
۰,۰۷	۰,۱۴	۱۵۴				استحقاق
۰,۱۱	-۰,۱۲	۱۵۴				خویش‌داری
۰,۰۱	-۰,۲۷	۱۵۴				بریدگی
۰,۰۱	-۰,۲۷	۱۵۴				خودگردانی
۰,۴۰	۰,۰۲	۱۵۴				مختل
۰,۱۴	-۰,۰۸	۱۵۴				دیگر جهت‌گیری
۰	۰	۱۵۴				گوش به‌زنگی
۰,۰۵	-۰,۱۹	۱۵۴				نمره کل طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه

جدول ۷. نتایج همبستگی چندگانه

مدل	R	R ²	R ² تعدیل شده	خطای استاندارد برآورد
هم‌زمان	۰,۳۶	۰,۱۳	۰,۰۸	۱۲,۰۵

جدول ۸. نتایج تحلیل واریانس

سطح معناداری	F	میانگین مجزورات		مجموع مجزورات		رگرسیون
		درجه آزادی	درجه آزادی	مجموع مجزورات	مجموع مجزورات	
۰,۰۱	۲,۷۶	۱۴۵,۲۷	۸	۲۱۰۶۵,۲۶	۳۲۱۳,۴۹	باقی مانده ها
		-	۱۵۳	۲۴۲۷۸,۷۶		مجموع

جدول ۹. نتایج رگرسیون و ضرایب استاندارد شده

سطح معناداری	t	ضرایب استاندارد		مدل
		Beta	B	
۰,۰۱	۱۴,۷۹	-	۱۰,۰۶	۱۴۸,۹۶ Constant
۰,۰۱	-۲,۴۶	-۰,۲۷	۰,۰۸	-۰,۲۰ بریدگی
۰,۰۵	-۱,۹۱	-۰,۱۹	۰,۱۰	-۰,۱۹ خودگردانی
۰,۱۳	۱,۵۱	۰,۱۳	۰,۱۳	۰,۲۰ مختل
۰,۴۱	۰,۸۲	۰,۰۷	۰,۱۴	۰,۱۱ دیگر جهت‌گیری
۰,۵۰	۰,۶۶	۰,۰۵	۰,۱۲	۰,۰۸ گوش به‌زنگی
۰,۲۳	-۱,۲۰	-۰,۱۰	۰,۳۶	-۰,۴۳ سبک ایمن
۰,۶۲	-۰,۴۸	-۰,۰۴	۰,۴۴	-۰,۲۱ سبک اجتنابی
۰,۹۴	۰,۰۶	۰,۰۶	۰,۳۰	۰,۰۲ سبک دوسوگرا

پیش بین اثر شدیدی بر متغیر ملاک دارد. ستون مربوط به t و سطح معناداری نیز میزان تأثیر هر یک از متغیرهای پیش بین را بر متغیر ملاک نشان می دهد که در جدول بالا بیشترین سهم و اثر را متغیر بریدگی و خودگردانی در خلاقیت دارند. به عبارت دیگر این دو متغیر به طور معناداری در پیش بینی خلاقیت تأثیر دارند.

بحث و نتیجه گیری:

فرضیه اول: بین سبک های دلبستگی با خلاقیت دختران نوجوان رابطه وجود دارد.

نتایج این پژوهش نشان داد بین سبک دلبستگی ایمن و خلاقیت ارتباط معناداری وجود ندارد. برای آزمون این فرضیه، ضریب همبستگی پیرسون $r = -0.04$ نشان داد بین نمره های سبک دلبستگی ایمن و نمره های کلی خلاقیت دانش آموزان رابطه وجود ندارد. این یافته ها با مطالعه های صورت گرفته از سوی (واحدیان، ۱۳۹۰) که در آن به مقایسه ی سبک های دلبستگی و خلاقیت پرداخته شده بود نشان داد بین سبک دلبستگی ایمن و خلاقیت رابطه ی معناداری وجود ندارد هم سویی نشان داد. هم چنین این یافته با سپژوهش صورت گرفته از سوی (پاشاشریفی، تنگستانی، شریفی، ۱۳۹۲) هماهنگی دارد که در آن رابطه ی بین خودکارآمدی، خود تنظیمی و خلاقیت بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان مورد بررسی قرار گرفت و نشان داد تنها خودکارآمدی در تبیین پیشرفت تحصیلی معنادار است ولی خلاقیت در پیشرفت تحصیلی فاقد تأثیر معنادار است. در این پژوهش تنها عامل پیش بینی کننده ی پیشرفت تحصیلی در مورد دانشجویان دختر خودکارآمدی بود. و در مورد دانشجویان پسر، عامل پیش بینی کننده ی پیشرفت تحصیلی خلاقیت بود. بنابراین یک تبیین احتمالی می تواند عامل جنسیت باشد. این پژوهش روی دانش آموزان دختر صورت گرفته است و اگر هم زمان روی دانش آموزان پسر صورت می گرفت می توانست دلیل گویاتری بر درستی این احتمال باشد. هم چنین (گیلفورد، ۱۹۷۳) بیان می کند که از هوش بهر ۱۲۰ به بالا بین هوش و خلاقیت رابطه ی معناداری دیده نمی

در فرضیه ی دوم نتایج گزارش شده در جدول ۶ حاکی از این است که میان خلاقیت با خرده مقیاس های محرومیت هیجانی، رها شدگی، نقص، شکست، وابستگی و اطاعت در سطح ۰,۰۱ و همچنین با خرده مقیاس انزوای اجتماعی در سطح ۰,۰۵ رابطه منفی و معنادار وجود دارد. در خصوص ۵ حوزه طرح واره ها نیز دو حوزه بریدگی و خودگردانی در سطح ۰,۰۱ با خلاقیت ارتباط منفی و معناداری نشان می دهند. نمره کل طرح واره ها با خلاقیت نیز ارتباط منفی و معنادار در سطح ۰,۰۵ دارد. بنابراین با توجه به این که میان نمره کل طرح واره های ناسازگار اولیه با خلاقیت در سطح ۰,۰۵/۰ ارتباط منفی و معناداری به دست آمده است می توانیم نتیجه بگیریم که فرضیه ی پژوهشی تأیید می شود و این مطابق مفروضه ی پژوهشی است.

به منظور پاسخ گویی به فرضیه ی اصلی پژوهش و بررسی رابطه میان سبک های دلبستگی و طرح واره های ناسازگار اولیه با خلاقیت و تعیین میزان تأثیر دو متغیر طرح واره ها و سبک دلبستگی بر پیش بینی خلاقیت از روش رگرسیون چندمتغیری (به روش هم زمان) استفاده و نتایج حاصل در جدول های ۷، ۸، ۹ ارائه شده است.

ضرایب همبستگی چندگانه ($R = 0,36$) و مجذور ضرایب همبستگی ($R^2 = 0,13$) در جدول بالا گزارش شده است. همان گونه که مشاهده می شود مقدار همبستگی چندگانه میان متغیرهای ملاک و پیش بین ۰,۳۶ بوده و ۰,۱۳ درصد تغییرات مربوط به متغیر خلاقیت از طریق طرح واره ها و سبک دلبستگی به حساب آمده است.

نتایج حاصل از محاسبه تحلیل واریانس به منظور معناداری مدل مورد استفاده در جدول ۸ گزارش شده است. مطابق نتایج به دست آمده مقدار F برابر با ۲,۷۶ به دست آمده که در سطح معناداری ۰,۰۱ معنادار بوده و می توان نتیجه گرفت مدل مورد استفاده مدل مناسبی است.

ضرایب بتای استاندارد شده برای ارزیابی سهم هر یک از متغیرها در مدل در جدول بالا گزارش شده است. اعداد بزرگ نشان دهنده این هستند که تغییر یک واحد در متغیر

همچنین با توجه به ضریب همبستگی $r = -0/16$ با سطح معناداری $0/05$ نشان داد بین نمره‌های سبک دلبستگی دوسوگرا و نمره‌های کلی خلاقیت دانش‌آموزان رابطه‌ی منفی معناداری وجود دارد و این مطابق مفروضه‌های نظری و پژوهشی است. بنابراین تنها میان خلاقیت و سبک دلبستگی دوسوگرا ارتباط منفی و معناداری وجود دارد. به نحوی که با کاهش نمره‌ها در سبک دلبستگی دوسوگرا میزان خلاقیت دانش‌آموزان افزایش می‌یابد و بالعکس. این یافته با پژوهش (واحدیان، ۱۳۹۰) که در آن به بررسی سبک‌های دلبستگی و خلاقیت در بین دانشجویان دختر و پسر پرداخته بود. نشان داد که تنها بین سبک دلبستگی دوسوگرا و خلاقیت رابطه‌ی منفی و معناداری وجود دارد همسویی نشان می‌دهد. نتایج پژوهش (امانی و همکاران، ۱۳۹۱) نشان داد بین سبک دلبستگی نایمن دوسوگرا و سازگاری رابطه‌ی منفی و معناداری وجود دارد هماهنگ با یافته پژوهش است. پژوهش (وردن، لامبرتون، کروک، والش، ۲۰۰۵) نیز نشان داد. بین سبک دلبستگی دوسوگرا و اعتماد به نفس پایین رابطه وجود دارد. همچنین نتایج پژوهش (باروکلاف، وردن، بری، ۲۰۰۷) که روی ۵۸ فرد مبتلا به بیماری روانی انجام گرفت نشان داد در بیماران دو نوع سبک دلبستگی اضطرابی و اجتنابی گزارش شد و سبک اضطرابی و اجتنابی در بیماران روان پریش با مشکلات بین فردی آن‌ها مرتبط است. نتایج پژوهش (بشارت و همکاران، ۱۳۸۰) نیز هماهنگ با نتایج این پژوهش نشان داد که آزمودنی‌های دارای سبک دلبستگی نایمن بیش از آزمودنی‌های دارای سبک دلبستگی ایمن از سازوکارهای دفاعی رشدنیافته استفاده کردند. نتایج این پژوهش‌ها می‌توانند تبیینی بر این یافته باشند. دلبستگی، حاصل ارتباط کودک با مراقب اولیه است. وقتی مراقب اصلی در هنگام نیاز کودک پاسخ‌گو و گرم و پذیرنده باشد و کودک تجربه‌ی یک رابطه‌ی ایمن و حمایت‌کننده را داشته باشد. در بزرگسالی معمولاً سازگارتر است. چنین فردی الگوی مثبت از خود و دیگران دارد به دیگران کمک می‌کند و در کنار آن‌ها

شود، بنابراین تبیین دیگر این است که، همراه با افزایش نمره‌ها در سبک دلبستگی ایمن، نمره‌های خلاقیت افزایش نیافته باشد و احتمال می‌رود در سطح معینی از نمره‌های سبک ایمن، ارتباط معناداری با خلاقیت وجود داشته باشد. هم‌چنین پژوهش‌های دیگری نشان داده که بین پیشرفت تحصیلی و آزمون‌های خلاقیت رابطه‌ی معناداری وجود ندارد (سیف، ۱۳۸۶ به نقل از پاشا شریفی و همکاران، ۱۳۹۲). نتایج پژوهش (بشارت، ۱۳۹۲) نیز نشان داد بین سبک دلبستگی ایمن با ناگویی هیجانی رابطه‌ی منفی معنادار وجود دارد که ناهمسو با نتیجه پژوهش است. نتایج برخی از پژوهش‌ها که به این مسأله پرداخته اند احتمال می‌دهند نوجوانان دلبسته‌ی ایمن به دلیل برخورداری از مهارت‌های ذهنی و خلاق از مهارت‌های بیشتری در حل مسائل خلاق برخوردار باشند.

همچنین نتایج این پژوهش نشان داد که بین سبک دلبستگی اجتنابی و خلاقیت ارتباط معناداری وجود ندارد. برای آزمون این فرضیه، $r = -0/11$ نشان داد بین نمره‌های سبک دلبستگی اجتنابی و نمره‌های کلی خلاقیت دانش‌آموزان رابطه وجود ندارد. هر چند ارتباط منفی سبک اجتنابی و خلاقیت به شکل توصیفی نزدیک به مفروضه‌ی پژوهشی است. نتایج این یافته با پژوهش صورت گرفته از سوی (شمس‌اسفندآباد، کاکاوند، ترابی، ۱۳۹۰) که نشان داد بین سبک دلبستگی اجتنابی و پیشرفت تحصیلی رابطه‌ی معناداری وجود ندارد همسویی نشان می‌دهد. همچنین با پژوهش (واحدیان، ۱۳۹۰) که نشان داد بین سبک دلبستگی اجتنابی و رابطه‌ی معناداری وجود ندارد هماهنگی دارد ولی با پژوهش (امانی، اعتمادی، فاتحی‌زاده، بهرامی، ۱۳۹۱) که نشان داد بین سبک دلبستگی اجتنابی و سازگاری رابطه‌ی منفی معنادار وجود دارد همسویی نشان نمی‌دهد. انجام پژوهش‌های گسترده روی گروه‌های مختلف از هر دو جنس می‌تواند اطلاعات بیشتری در این رابطه در اختیار پژوهش‌گران قرار دهد زیرا پژوهش‌های کمی مبنی بر بررسی ارتباط سبک‌های دلبستگی و خلاقیت وجود دارد.

پنج حوزه ی طرح واره ها نیز دو حوزه ی بریدگی و خودگردانی در سطح ۰/۱۰ با خلأقیّت ارتباط منفی و معناداری را نشان می دهند. همچنین نمره کل طرح واره ها با خلأقیّت نیز ارتباط منفی و معنادار در سطح ۰/۰۵ دارد. به نحوی که با کاهش نمره های طرح واره های ناسازگار اوکیّه میزان خلأقیّت دانش آموزان افزایش می یابد و بالعکس. بنابراین فرضیه ی پژوهشی دوم تأیید می گردد. این در حالی است که خرده مقیاس های (بی اعتمادی، آسیب پذیری، گرفتاری، ازخودگذشتگی، بازداری هیجانی، معیارهای سرسختانه، استحقاق، خویشتن داری و حوزه های مختل، دیگرجهت گیری، گوش به زنگی رابطه ای با خلأقیّت نشان ندادند. اگر چه پژوهش های مستقیمی که بتوان یافته های حاضر را با آن مقایسه کرد وجود ندارد ولی نتایج پژوهش حاضر با نتایج پژوهش (یوسفی و همکاران، ۱۳۹۱) که نشان داده بود میانگین نمرات دانش آموزان دارای اضطراب مدرسه در طرح واره های ناسازگار اوکیّه (تنهایی، آسیب پذیری، بی اعتمادی، نقص، شکست، اطاعت، معیارهای سرسختانه، ایثار، گرفتاری، استحقاق، خودکنترلی ناکافی) بیشتر از دانش آموزان بدون اضطراب مدرسه است همسویی نشان می دهد. همچنین نتایج پژوهش (منتظری و همکاران، ۱۳۹۱) نشان داد که با بالا رفتن نمره های طرح واره های (تنهایی، آسیب پذیری، بی اعتمادی، نقص، شکست، معیارهای سرسختانه و استحقاق) علائم افسردگی دانش آموزان افزایش پیدا می کند هماهنگ با نتایج پژوهش است. طرح واره های ناسازگار اوکیّه، الگوهای هیجانی شناختی خود-آسیب رسانی هستند که در ابتدای رشد و تحوّل در ذهن شکل گرفته اند و در سیر زندگی تکرار می شوند (یانگ، ۱۳۸۶). بنابراین ریشه ی طرح واره های ناسازگار اوکیّه را باید در تجربه های ناگوار دوران کودکی جستجو کرد. زیرا این تجربه های ناگوار منجر به شکل گیری الگوهایی می شوند که عواطف منفی، اعتماد به نفس پایین، هیجان ها و شناخت های ناکارآمد نتیجه ی آن خواهد بود. با توجه به این که در این پژوهش نمرات دانش آموزان در طرح واره

احساس آرامش و آسودگی خاطر می نماید. ولی کودکی که پاسخ های متناقض دریافت کرده باشد همواره نگران برقراری رابطه با دیگران است زیرا فکر می کند دیگران تمایلی به این رابطه ندارند و او را ترک خواهند کرد. بنابراین می توانیم نتیجه بگیریم که افراد دوسوگرا به دلیل دریافت پاسخ های متناقض دچار عزّت نفس ضعیف و اعتماد به نفس پایین می شوند از انعطاف لازم و قدرت اکتشاف گری که از ویژگی بارز افراد خلّاق است بهره مند نیستند. پژوهش ها نشان داده اند که توجه همراه با احترام کودک، خودنظم دهی، استقلال، احترام به علائق، در جهت رشد اعتماد به نفس که با خصوصیات افراد خلّاق همسویی دارد، از زمینه های مناسب برای ظهور رشد خلأقیّت است (یوسفی شهیر، واحدی، لطفی نیا، ۱۳۸۸). نتایج پژوهش بار-آن و پارکر، ۲۰۰۰، به نقل از واحدیان، ۱۳۹۰) نشان داد که کودکان ایمن از نظر هیجانی، خود را بیان می کنند، درک بهتری از هیجان ها دارند و در مقایسه با کودکان نا ایمن در تنظیم هیجان دارای توانایی بیشتری هستند. همچنین پژوهش (افروز، فراهینی، رسولزاده طباطبایی، ۱۳۹۲) به نقش شیوه های تربیتی والدین در بالا بردن اعتماد به نفس، ایجاد خودپنداره ی مثبت و رشد اجتماعی در فرزندان اشاره دارد و تأثیر شیوه های تربیتی مناسب را در کمروبی پایین و به تبع آن جسارت و جرأت ورود به چالش ها و مسائل بیشتر و برخورداری از ظرفیّت های شناختی که زمینه ساز خلأقیّت بالاتر است را مناسب می داند.

فرضیه ی دوم: بین طرح واره های ناسازگار اوکیّه با خلأقیّت دختران نوجوان رابطه وجود دارد.

نتایج حاصل از ضریب همبستگی پیرسون جهت بررسی رابطه ی بین طرح واره های ناسازگار اوکیّه با خلأقیّت گزارش شده در جدول ۶ حاکی از این است که میان خلأقیّت با خرده مقیاس های (محرومیّت هیجانی، رهاشدگی، نقص، شکست، وابستگی و اطاعت) در سطح ۰/۱۰ و همچنین با خرده مقیاس انزوای اجتماعی در سطح ۰/۰۵ رابطه ی منفی و معناداری وجود دارد. در خصوص

فرد احساس کند بدون کمک دیگران نمی‌تواند از عهده‌ی مسئولیت‌های خود برآید. بنابراین فرد با داشتن هر یک از این احساس‌های مخرب، به اعتماد به نفس، داشتن هویت مستقل، استعداد، ارزشمند بودن و عواطف خود لطمه می‌زند. برعکس داشتن ویژگی‌هایی مثل اعتماد به نفس بالا، هویت مستقل، انعطاف‌پذیری، مسئولیت‌پذیری، اعتماد به استعدادها و توانمندی‌ها، عواطف مثبت که ریشه در طرح‌واره‌های کارآمد دارند از ویژگی‌های فرد خلاق است. بنابراین وجود طرح‌واره‌های ناسازگار شناختی ممکن است بین افرادی که از خلاقیت بالایی برخوردارند و افرادی که خلاقیت‌شان تضعیف شده تمایز ایجاد کند.

فرضیه‌ی اصلی پژوهش: بین سبک‌های دلبستگی و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با خلاقیت دختران نوجوان رابطه وجود دارد.

فرضیه‌ی سوم: سبک‌های دلبستگی و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه می‌توانند میزان خلاقیت دختران نوجوان را پیش‌بینی کنند.

به منظور پاسخ‌گویی به فرضیه‌ی اصلی پژوهش و بررسی رابطه بین سبک‌های دلبستگی و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با خلاقیت و تعیین میزان تأثیر دو متغیر طرح‌واره‌ها و سبک دلبستگی بر پیش‌بینی خلاقیت از روش رگرسیون چندمتغیری (به روش همزمان) استفاده شد. نتایج حاصل از ضریب همبستگی پیرسون جهت بررسی رابطه‌ی بین سبک‌های دلبستگی و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با خلاقیت با توجه به نتایج جدول ۶ و ۵ نشان می‌دهد بین سبک دلبستگی دوسوگرا و خلاقیت، همچنین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و خلاقیت در سطح ۰/۰۵ رابطه‌ی منفی و معناداری وجود دارد. بنابراین فرضیه‌ی اصلی پژوهش تأیید می‌شود. نتایج به دست آمده از جدول ۷ نشان می‌دهد، مقدار همبستگی چندگانه میان متغیرهای ملاک و پیش‌بین ($R = 0/36$) (بوده و) (ضریب تبیین به دست آمده است. ضریب تبیین به دست آمده () به ما می‌گوید ۱۳/۰ درصد تغییرات مربوط به متغیر خلاقیت از

های (محرومیت هیجانی، رهاشدگی، نقص، شکست، وابستگی، اطاعت و انزوای اجتماعی) با خلاقیت رابطه‌ی منفی و معناداری را نشان داد. می‌توان استنباط کرد تجربه‌های ناخوشایند دوران کودکی طرح‌واره‌هایی را پایه‌ریزی می‌کنند که با خلاقیت پایین ارتباط دارند. در همین جهت پژوهش‌هایی وجود دارند که ارتباط عوامل تحوکی با شکل‌گیری طرح‌واره‌ها را بیان می‌کنند. نتایج پژوهش (رفیعی و همکاران، ۱۳۹۰) نشان داد که بین سبک دلبستگی دوسوگرا و طرح‌واره‌های حوزه‌ی بریدگی و طرد، خودگردانی و عملکرد مختل و حوزه‌ی گوش‌به‌زنگی رابطه‌ی مثبت و معنادار وجود دارد. در پژوهشی دیگر (منز، بریت، ولبرگن، ۲۰۱۰) نشان دادند که رابطه بین اضطراب دلبستگی و آسیب‌شناسی روانی به گونه‌ی کامل به وسیله‌ی شناخت‌های طرد و بریدگی و خود جهت‌دهی میانجی می‌گردد. تبیین دیگر برای یافته‌ی پژوهش ویژگی‌هایی است که (تورنس، ۱۹۹۸) آن‌ها را از موانع بروز خلاقیت می‌داند. ویژگی‌هایی مانند: غرور، سلطه‌گری، کنترل، منفی‌گرایی و مقاومت، ترس، عیب‌جویی، شکست، تسلیم در برابر قدرت، ترسوئی. این ویژگی‌ها را می‌توان نتیجه طرح‌واره‌های ناکارآمدی دانست که ریشه در تجربه‌های ناگوار دوران کودکی دارند. افرادی که طرح‌واره‌ی محرومیت هیجانی دارند از هرگونه محبت، عاطفه، همدلی، حمایت محروم مانده‌اند و امیدی به برقراری یک رابطه‌ی عاطفی با دیگران ندارند. افرادی که طرح‌واره‌ی رهاشدگی دارند اعتقاد دارند روابط‌شان با افراد مهم زندگی ثابتی ندارد. افرادی که طرح‌واره‌ی نقص دارند خود را افرادی ناقص، حقیر و بی‌ارزش قلمداد می‌کنند. افرادی که طرح‌واره‌ی شکست دارند ترس از شکست باعث شده نسبت به همسالان‌شان در حوزه‌های مختلف غالباً احساس بی‌کفایتی کنند و خود را افرادی نالایق، بی‌استعداد، بدانند. افرادی که طرح‌واره‌ی اطاعت دارند کنترل خود را به دیگران می‌سپارند برای این که از خشم و انتقام دیگران در امان بمانند. طرح‌واره‌ی وابستگی باعث می‌شود که

اند که جرّقه ی راه حل های موفقیت آمیز، از طریق شوخ طبعی زده شده است.

نتایج پژوهش (پیوسته گر، یوسف نژاد، ۱۳۹۰) همسو با نتایج این پژوهش نشان داد بین برخی حوزه های طرح واره های ناسازگار اولیّه مثل انزوای اجتماعی، شکست، از خودگذشتگی با رضایت از زندگی رابطه ی منفی معنادار وجود دارد. همچنین نتایج پژوهش (نخلستانی، ۱۳۹۲) نشان داد که بین سبک دل بستگی ایمن با طرح واره ها غیر از طرح واره ایثار و معیارهای سرسختانه هم بستگی منفی معنادار وجود دارد. نتایج پژوهش (بدره کرده، ۱۳۹۰) همسو با نتایج این پژوهش نیز نشان داد که بین هیجان خواهی و خلاقیت دانش آموزان رابطه معنادار وجود دارد. با افزایش هیجان خواهی، خلاقیت افزایش می یابد و بالعکس. با توجه به این که در این پژوهش طرح واره های بریدگی و خودگردانی بیشترین سهم و اثر را در پیش بینی خلاقیت نشان دادند و پژوهش های انجام شده در جهت این پژوهش نیز اهمیت طرح واره های ناسازگار اولیّه را در به وجود آوردن بسیاری از اختلالات نشان می دهند. بنابراین در یک نتیجه گیری کلی می توان گفت که تجربه های ناگوار دوران کودکی که در به وجود آوردن بسیاری از اختلالات نقش اساسی دارند، می توانند زمینه ساز عواملی باشند که از موانع خلاقیت به شمار می آیند. وقتی محیط اولیّه ی کودک طوری باشد که به همه ی خواسته های کودک توجه شود و هیچ حدّ و مرزی برای این خواسته ها در نظر گرفته نشده باشد و یا طوری باشد که هیچ توجهی به خواسته های منطقی کودک نشود در هر دو صورت منجر به شکل گیری طرح واره هایی می گردد که از موانع خلاقیت به شمار می آیند. در این پژوهش هم نشان داده شد که هرچه خانواده ها سرد، مضایقه گر، تندخو باشند، بی عاطفه باشند یا توجه افراطی به کودک خود نشان دهند در کاهش خلاقیت فرزندان خود نقش دارند با رفع این اشکالات می توانیم شاهد بروز و ظهور خلاقیت در نوجوانان و جوانان که آینده سازان این جامعه هستند باشیم. در مطالعات آتی ضروری به نظر می رسد این موضوع با

طریق متغیرهای پیش بین یعنی سبک های دل بستگی و طرح واره های ناسازگار اولیّه پیش بینی می شوند.

به منظور بررسی معناداری ضریب تبیین محاسبه شده از تحلیل واریانس استفاده شده است که نتایج آن در جدول ۸ نشان می دهد ($F= 2/76$ در سطح معناداری ۰/۰۱ معنادار بوده زیرا F مشاهده شده از F جدول بزرگتر است. نتیجه می گیریم مدل مورد استفاده مدل مناسبی است. نتایج رگرسیون چند متغیری و ضرایب استاندارد شده در جدول ۹ برای ارزیابی سهم هر یک از متغیرها گزارش شده است. t به دست آمده و سطح معناداری میزان تأثیر هر یک از متغیرهای پیش بین را بر متغیر ملاک نشان می دهد که در این میان بیشترین سهم و اثر را متغیر بریدگی و خودگردانی در خلاقیت دارند. به عبارت دیگر این دو متغیر به طور معناداری در پیش بینی خلاقیت تأثیر دارند.

ضرایب تأثیر متغیر بریدگی $Beta= 0/27$ و خودگردانی $Beta= 0/19$ که با توجه به آماره t برآورد می شود توانسته اند تغییرات مربوط به خلاقیت را پیش بینی کنند. نتیجه ی این پژوهش با پژوهش (موریس، آنکلس، رولفس، ۲۰۱۳) که نشان داد طرح واره های بریدگی و طرد در ارتباط بین سبک دل بستگی نایمن و مشکلات عاطفی و مشکلات همسالان نوجوانان میانجی می گردد و این طرح واره می تواند علائم افسردگی را در نوجوانان پیش بینی کند همسویی دارد. همچنین نتیجه ی این پژوهش با پژوهش (خورشیدزاده، برج علی، سهرابی، دلاور، ۱۳۹۰) هماهنگ است که نشان داد حوزه ی بریدگی و طرد با اضطراب اجتماعی رابطه دارد. یعنی هر چه قدر خانواده ها بی عاطفه، سرد، مضایقه گر، منزوی، تندخو باشند، میزان اضطراب اجتماعی در افراد بالاتر می رود. نتیجه ی پژوهش (دوزیوس، مارتین، ۲۰۰۹) نشان داد که تعدادی از حوزه های طرح واره های ناسازگار اولیّه با کاهش تطبیقی از سبک های شوخ طبعی همراه بوده است. بسیاری از پژوهش گران حلّ خلاق مسائل یاد آور شده

- حسینی، ن. (۱۳۸۷). پرسش‌نامه‌های پژوهشی در زمینه روان‌شناسی، مشاوره، علوم تربیتی و جامعه‌شناسی. تهران: سخن.

- خورشیدزاده، م. برج‌علی؛ ا. سهرابی؛ ف. دلاور؛ ع. (۱۳۹۰). اثربخشی طرح‌واره درمانی در درمان زنان مبتلا به اختلال اضطراب اجتماعی. پژوهش‌های روان‌شناسی بالینی و مشاوره، شماره ۶، ۱-۳۴.

- رفیعی، س. حاتمی؛ ا. فروغی؛ ع. ا. (۱۳۹۰). رابطه‌ی بین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و سبک دلبستگی در زنان دارای خیانت زناشویی. فصلنامه‌ی علمی پژوهشی جامعه‌شناسی زنان، شماره ۱، ۲۱-۳۶.

- رهنما، ا. عبدالملکی؛ ج. (۱۳۸۸). بررسی رابطه‌ی بین هوش هیجانی و خلاقیت با پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه شاهد. اندیشه‌های نوین تربیتی، شماره ۱۹، ۵۵-۷۸.

- سیف، ع. ا. (۱۳۸۵). روانشناسی پرورشی (روانشناسی یادگیری و آموزش). تهران: آگاه.

- سیلویا، س. مهدوی‌نژاد؛ غ. ح. مهدوی‌نژاد؛ م. ج. (۱۳۹۲). تأثیر محیط هنری بر خلاقیت دانش‌آموزان. فصلنامه نوآوری‌های آموزشی، شماره ۴۸، ۱۲۷-۱۴۰.

- شمس-اسفندآباد، ح. کاکاوند؛ ع. ر. ترابی؛ ز. (۱۳۹۰). رابطه‌ی سبک‌های دلبستگی و هویت با سلامت عمومی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پیش‌دانشگاهی شهر قزوین. اندیشه‌های نوین تربیتی، شماره ۲۶، ۱۰۷-۱۲۸.

- گلزار، م. صبری؛ ف. خوشبخت؛ ح. (۱۳۹۳). رابطه‌ی سبک‌های دلبستگی و سازگاری اجتماعی: نقش واسطه‌ای هوش هیجانی. روان‌شناسی تحولی: روان‌شناسان ایرانی، شماره ۴۲، ۱۸۱-۱۹۴.

- گیلک، م. باقری؛ ف. زاده‌محمدی؛ ع. (۱۳۹۲). رابطه‌ی تاب‌آوری و خودپنداشت با خودکارآمدی معلولان جسمی دختر: نقش واسطه‌ای خلاقیت. روان‌شناسی تحولی: روان‌شناسان ایرانی، شماره ۳۰۷، ۳۱۵-۳۱۵.

- منتظری، م. ص. کاوه‌فارسانی؛ ذ. مهرابی؛ ح. ع. شکیبا؛ ع. (۱۳۹۱). بررسی رابطه‌ی بین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و افسردگی در بین دانش‌آموزان پسر شهرستان فلاورجان. مجله دانشگاه علوم پزشکی مازندران، شماره ۹۷، ۱۷۹-۱۸۸.

تکیه بر نقش جنسیت در نظر گرفته شود. پیشنهاد می‌شود برنامه‌های آموزشی و پیش‌گیرانه برای جلوگیری از تثبیت طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه

منابع

- اتکینسون، ر. و همکاران (۱۳۸۴). زمینه روانشناسی هیلگارد (جلد اول). (م. ن. براهنی و همکاران، مترجم) تهران: رشد.

- افروز، غ. فراهینی؛ ن. طباطبایی؛ ک. (۱۳۹۲). رابطه‌ی شیوه‌های فرزند پروری والدین و کمرویی با خلاقیت در تیزهوشان. مجله‌ی روانشناسی مدرسه، شماره ۴، ۱۳۷-۱۵۳.

- امانی، ر. اعتمادی؛ ع. فاتحی‌زاده؛ م. بهرامی؛ ف. (۱۳۹۱). رابطه‌ی میان سبک‌های دلبستگی و سازگاری اجتماعی. روان‌شناسی بالینی و شخصیت / دانشگاه شاهد، ۱۵-۲۶ شماره ۶.

- بدره-کرده، ک. (۱۳۹۰). بررسی رابطه‌ی شیوه‌های فرزند پروری با هیجان‌خواهی و خلاقیت در دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر سنجق. قزوین: پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره).

- بشارت، م. ع. (۱۳۹۲). نقش واسطه‌ای راهبردهای نظم‌دهی شناختی هیجان در رابطه‌ی بین سبک‌های دلبستگی و ناگویی هیجانی. روان‌شناسی تحولی، شماره ۵-۱۶، شماره ۳۷.

- بشارت، م. ع. شریفی؛ م. ا. پروانی؛ م. (۱۳۸۰). بررسی رابطه‌ی سبک‌های دلبستگی و مکانیسم‌های دفاعی. روانشناسی، شماره ۱۹، ۲۷۸-۲۸۹.

- پاشاشریفی؛ ح. تنگستانی؛ ی. شریفی؛ ن. (۱۳۹۲). پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی از روی خودکارآمدی، خودتنظیمی و خلاقیت دانشجویان دانشگاه آزاد رودهن. فصلنامه علمی-پژوهشی تحقیقات مدیریت آموزشی، شماره ۱۷۸-۱۵۸، شماره چهارم.

- پیوسته-گر، م. یوسف‌نژاد؛ م. (۱۳۹۰). رابطه‌ی رضایت از زندگی و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه در دانشجویان. دانش و پژوهش در روانشناسی کاربردی، شماره ۲، ۵۶-۶۵.

- تورنس، ا. پ. (۱۳۷۵). استعدادها و مهارت‌های خلاقیت و راه‌های آزمون و پرورش آن‌ها. (ح. قاسم. زاده، مترجم) تهران: دنیای نو.

- حسینی، ا. ا. (۱۳۷۸). ماهیت خلاقیت و شیوه‌های پرورش آن. انتشارات آستان قدس رضوی.

Marital Satisfaction of Counseling Graduate Students. unpublished doctoral dissertation.

- Mans; G. B. Breat; C. Vlierberqne; L.V (2010). Attachment and symptoms of psychopathology :early maladaptive schema as a cognitive link. Journal of clinical psychology and psychotherapy, 374-387.

- Muris; P. Onckels; L. Roelofs; J (2013). Attachment Quality and Psychopathological Symptoms in Clinically Referred Adolescents: The Mediating Role of Early Maladaptive Schema. J Child Fam Stud, 377-385.

- Niu;W. &.Liu; D (2009). Enhancing Creativity: A Comparison Between Effects of an Indicative Instruction "to Be Creative" and a More Elaborate Heuristic Instruction on. Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts, 93-98

- Torrance; E. P (1998). An Interview with E. Paul Torrance: About Creativity. Educational Psychology Review, 447-452.

- Wearden; A .J. Lambertson; N.Crook; N.Walsh;V. (2005). Adult attachment, alexithymia, and symptom reporting An extension to the four category model of attachment. Journal of Psychosomatic Research, 279- 288.

- Williams; L. C. (2010). Attachment style in college students: Family origins and mental health correlates. Annual Review of Undergraduate Research, School of Humanities and Social Sciences, 204-226.

- Woodward; M. J. Patton; .S. C. Olsen; S. A. Jones; J.M (2013). How do attachment style and social support contribute to women's psychopathology following intimate partner violence. Journal of Anxiety Disorders, 312-320.

- Zafiropoulou., M. Alexia; P (2014). Parental Bonding and Early Maladaptive Schemas. Journal of Psychological Abnormalities in Children, 1-6.

- نخلستانی، م. ب. (۱۳۹۲). بررسی رابطه سبکهای دلبستگی با طرح-واره‌های ناسازگار اولیه و رضایت زناشویی.

پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره).

- واحدیان، ن. حسینی خواه؛ م. (۱۳۹۰). مقایسه ی سبکهای دلبستگی و خلاقیت در دانشجویان دختر و پسر. ابتکار و خلاقیت در علوم انسانی، شماره ۲، ۹۰-۱۰۹.

- یانگ؛ ج. کلوسکو؛ ژ. ویشار؛ م. (۱۳۸۶). طرح واره درمانی. (ح. حمیدپور؛ ز. اندوز، مترجم) تهران: ارجمند.

- یوسفی، س. عارف‌نیا؛ پ. سرندی؛ ر. (۱۳۹۱، زمستان). مقایسه طرح واره های ناسازگار اولیه در دانش آموزان دوره راهنمایی دارای اضطراب. مجله روانشناسی مدرسه، شماره ۴، ۸۹-۷۴

- یوسفی-شهبیر؛ ن. واحدی؛ ش. لطفی‌نیا؛ ح. (۱۳۸۸). رابطه ی شیوه های فرزند پروری و جو عاطفی خانواده با خلاقیت کودکان در مراکز پیش دبستانی شهر تبریز. زن و مطالعات خانواده، ۱۰۷-۱۲۱ شماره سوم

- Barrowclough ; C. Wearden; A. Berry; K (2007). Adult attachment styles and psychosis: an investigation of associations between general attachment styles and attachment relationships with specific others. Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol, 972-976.

- Cormier; A. Jourda;B. Laros; C. Walburg; V. Callahan;S. (2011). Influence between early maladaptive schemas and depression. 293-298.

- Csukly; G.Telek; R. Filipovits;D. Takacs; B. Unoka; Z. Simon; L. (2011). What is the relationship between the recognition of emotions and core beliefs:Associations between the recognition of emotions in facial expressions and the maladaptive schemas in depressed patients. Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry, 42, 129-137.

- Dozois; D. J.A. Martin; R. A (2009). Early maladaptive schemas and adaptive/maladaptive styles of humor. Journal of Cognitive Therapy and Research, 585-596.

- Guilford; J. p. (1973). The One-Way Relation Between Creative Potential and IQ. The Journal of Creative Behavior, 247-252.

- Kardatzke., K. N. (2009). Perceived Stress, Adult Attachment, Dyadic Coping and

The relationship attachment styles and early maladaptive schemas with creativity in teen girl students of Qazvin schools

Kolsum Moradi ^{1*}, Mohamad reza Jalali ²

1) MA in clinical psychology

2) PhD Imam Khumeini International University

*Corresponding author: k.moradi@iran.ir

Abstract

This study has been researched aimed to investigate the relationship between attachment styles and early maladaptive schemas and creativity in teen female students in Qazvin city. The study sample include 154 teen female students. The students were selected through multi-stage cluster sampling. In order to collect data, Hazan and Shaver Adult attachment style questionnaire, early maladaptive schemas Yang (short form) and Abedi creativity were used. The research is descriptive and correlational. Statistical methods in this study are used to analyze the data, including Pearsonian correlation, multiple regression. The results of Correlation coefficients showed that there is a significant negative relationship only between creativity and ambivalent attachment In a way that with Decreasing the scores of students in ambivalent attachment style, their creativity will rise and vice versa. In the case of both secure and insecure attachment style and creativity, there was no significant relationship between them. Also the total score of schemes have a significant negative relationship with creativity at the level of 0.05. Multiple regression analysis (Simultaneous) revealed that disconnection and autonomy variable have the largest share and effect in creativity. In other words, these two variables significantly affect the anticipation of creativity.

Key words: Attachment Styles ,Early Maladaptive Schemas, Creativity
